

Туристичка организација регије

Туристи откривали неистражено
у регији Западна Србија

Мирослав Рађен, директор ТО регије Западна Србија:

Замах туризма регије у неповољној години

Након успешне 2019. године почетак 2020. најављивао је рекордну сезону у туристичкој регији Западна Србија. Али онда је почела глобална криза незапамћених размера која је највише погодила туризам. Када су границе затворене сетих се речи које сам промовишући нашу регију стално понављао: „Прво треба упознати свој крај и своју земљу, па онда путовати у иностранство“. Веровао сам да у свему лошем што нас је задесило има и нешто добро, а време је показало да је тако.

Већ на почетку летње сезоне у регији све је врвело од туриста. Тара је била препуна, на чувеним видиковцима чекао се ред за фотографисање, за крстарење кањоном Дрине место се резервисало данима раније. Златибор је и у овој години потврдио да је лидер у туризму, гости су уживали у лепотама „Старог села“, Гостиљских водопада, Водица, а Стопића пећина забележила је невероватан резултат, више од 100.000 посетилаца. Музејски воз на „Шарганској осмици“ био је препун путника, Потпећка пећина посећенија него прошле године, а клисура реке Ћетиње са новим садржајима понудила је другачији доживљај града Ужица.

Своје скривене лепоте открила је „Српска Света Гора“, оне који су се одлучили да боље упознају Овчарско-кабларску клисуру одушевљавао је поглед са врха Каблара. У суседном Драгачеву експанзију је доживео сеоски туризам, а љубитељи бициклизма су уживали на обележеним стазама.

Да на Златару срце куца јаче уверили су се многобројни посетиоци ове прелепе планине

на којој се тражио кревет више. Камена Гора, Сопотница, рафтинг Лимом и други бисери туристичке понуде Пријепоље заузели су посебно место у Западној Србији. Никог није оставила равнодушним ни магија Сјеничко-пештерске висоравни са Сјеничким језером, видиковцима Молитва и Велики врх, од ове сезоне и с новом бицикличком рутом. Ивањица и Косјерић, синоними за сеоски туризам, понудили су и друге садржаје: Хаџи Проданову пећину, зип-лајн, Таорска врела, Повлен...

У новим околностима афирмисао се одмор у природи, а тиме и мање познате дестинације, попут оних у ариљском крају: Водена пећина, Височка бања и Велики Рзав, посећеније него претходних година. Село Тометино Поље у близини Пожеге, под Маљеном и Дивчибарама, постало је права оаза за љубитеље пешачења, планинарења и планинског бициклизма. Пројекти које смо претходних година реализовали уз подршку Министарства туризма у циљу унапређења туристичке инфраструктуре за активни одмор омогућили су туристима да уживају у додатним садржајима.

Све ово је, ипак, лепша страна туризма наше регије у неповољној години. Оном лошијом озбиљно су погођене неке делатности у туризму, попут агенција, превозника, дечјих одмаралишта. Биће им потребно нормализовање прилика и време да преброде тешкоће, при чему им од користи може бити чињеница да су многи домаћи туристи у овој сезони открили вредности наше регије у коју ће, уверени смо, поново долазити.

Арсен Ђурић, председник Управног одбора ТО регије Западна Србија:

Регија какве нема у Европи

Туристичка сезона за нама, у години епидемије корона вируса, била је успешна у овом делу Србије. Моје мишљење је да су садржаји и ресурси којима располаже туристичка регија Западна Србија најважнији разлог овако доброј сезони.

Сматрам да не постоји регија у Европи која има толико природних потенцијала, културно-историјских знаменитости, разноврсних атракција, привлачних планина, језера, бања, квалитетних смештајних капацитета као што је наша. Садржаји на овом простору, уз лепоте и благотворна дејства природе, савременом туристи обезбеђују потпун и здрав одмор.

Златибор, као најпосећенија планина Србије и туристичка дестинација број један у регији, са својим смештајним капацитетима и свим расположивим садржајима свакако је носилац читаве туристичке регије. А веома важни и привлачни на овом подручју су и Мокра Гора са "Шарганском осмицом" и Дрвенградом, кањон Увца и резерват белоглавог супа, планина Тара и река Дрина, лепоте Златара, сва језера, читава Овчарско-кабларска клисура са својим вредностима, Ужице са Потпећком пећином и клисуром Ћетиње, манастир Милешева и Слапови Сопотнице, Гуча као престоница трубе, Височка бања и

Водена пећина у ариљском крају, спомен-комплекс књаза Милоша Обреновића у Горњој Добрињи, Хаџи Проданова пећина у околини Ивањице, туристичка села косјерићког краја и Таорска врела, Сјеничко-пештерска висораван с меандрима Увца...

Право обиље изузетних природних вредности и туристичких садржаја на невеликом простору. Зато заиста не верујем да другде постоји таква регија која све ово има. Несумњиво да је то богатство један од најважнијих разлога успешности сезоне у неповољној години.

Наравно, од значаја је и што су се туристички радници потрудили да испровишу те ресурсе и капацитете. Што су, на задовољство туриста, прилагодили цене тренутној ситуацији и околностима. Не чекајући скрштених руку да се промене непогодне околности и отворе границе, већ неуморно радећи да се домаћи гости што боље одморе и проведу у овим нашим туристичким центрима. Као и да открију занимљиве пределе који нису довољно познати. Све ово резултирало је једном добром сезоном у регији.

Сезона за незаборав на Тари и Дрини

Најбоља посета у неповољној години – то је учинак овогодишње главне туристичке сезоне у бајинобаштанском крају. Гости су у доба епидемиолошких тешкоћа масовно похрлили на планину Тару и реку Дрину, у потрази за правим одмором у пределима очуване природе.

Општина Бајина Башта никад није имала већу попуњеност смештајних капацитета, сумирају у Туристичкој организацији “Тара-Дрина”. Наводе да је током јула, августа и септембра сав смештај на Тари, уз Дрину и у Бајиној Башти био попуњен, а изузетна попуњеност забележена је и у октобру.

Тара је ове сезоне била једно од најпосећених места у Србији. У хотелима Војне установе и другим туристичким објектима тражила се слободна соба. Не памти се оволико интересовање туриста да свој одмор проведу на овој планини, чији су ваздух и поднебље лек за уморне. Тара је летос многим заменила море: водећи хотел “Оморика” угостио је током лета преко 9.000 посетилаца који су остварили 38.000 ноћења.

На подручју бајинобаштанске општине најпосећеније тачке у летњој сезони били су видиковац Бањска стена у Националном парку Тара, затим Кућица на Дрини, река Врело и језеро Перућац. Неретко се чекало у реду за фотографисање на најпознатијем српском видиковцу и поред чувене кућице у реци која је симбол овог дела Подриња. Велики број туриста

посетио је и манастир Рачу, а у овој сезони порасло је интересовање за поход на средњовековно утврђење Солотник на обронцима Таре. Приликом доласка туриста у Бајину Башту многи су застајали на Капији Подриња да се диве уласку у магичну дринску долину.

Нарочито атрактивне за туристе биле су вожње бродом по језеру Перућац. Кроз кањон Дрине, између два национална парка (НП “Тара” у Србији и НП “Дрина” у Републици Српској). Купачи и риболовци летос су опседали све погодне прилазе Дрини од Перућца до Бачеваца.

У Бајиној Башти туристи су свраћали да виде дегустационе центре две чувене ракије “ББ клековаче” и “Старе песме”. У околини уживали у вожњи чамцима, планинарењу, кањонингу, пливању, лову и риболову, посети вредним културно-историјским садржајима. Погодовало им је гостопримство домаћина и изузетна храна, уз смештај у хотелима, апартманским насељима уз Дрину, вилама са базенима, викендицама и брвнарама на планини Тари.

И ове године, под посебним условима и уз поштовање прописаних мера, ипак су успеле да се одрже неке од локалних манифестација. Највише учесника и оних који су пратили садржаје, као и медијске пажње, привукли су “Ћирилична баштина”, “Башта фест” и “Трибалион”.

Привлачна магија Овчарско-кабларске клисуре

У чачанском крају у минулој сезони омиљено место за туристе била је Овчарско-кабларска клисура. Лепоте и изазови врхова, многи манастири и једна бања “Српске Свете горе”, једног од најлепших предела Србије, својом магијом привукли су поклонице планинарења и пешачења, атрактивних погледа с видиковаца, верског туризма.

Како истичу у Туристичкој организацији Чачка, Овчарско-кабларска клисура је летос и јесенас била веома популарна. Забележено је изузетно интересовање за крстарење Овчарско-кабларском клисуром, веће за 40 одсто у односу на 2019. годину. Организовани су и излети до видиковца на Каблару, пешачке и планинарске туре, посете сеоским домаћинствима.

Лековите воде и шеталишта Овчар Бање такође су привлачили госте, бањски смештајни капацитети били су добро попуњени током летње сезоне која је настављена и у јесењим месецима. Атомска бања Горња Трепча имала је попуњеност од око 60 одсто у односу на прошлу годину, задовољавајућу с обзиром на епидемиолошке услове који су неповољно утицали на туристичка кретања.

За ову сезону на видиковцу на Каблару, који је проглашен једним од пет најатрактивнијих у Србији, постављен је панорамски двоглед како би посетиоци уживали у погледу на

меандре Западне Мораве и планинске масиве у окружењу. На иницијативу и уз подршку Туристичке организације Чачка, нека домаћинства на обронцима Каблара започела су припреме за издавање смештајних капацитета. Инфраструктурни пројекти, значајни за развој туризма, односили су се на уређење зелених површина у Овчар Бањи: парка у центру бање, одговарајуће расвете, мобилијара.

Град Чачак је уложио значајна средства у уређење спортско-рекреативних садржаја, а обала Западне Мораве, на познатој градској плажи у новом руху, била је омиљено место за одмор многобројним Чачанима и гостима града. У циљу унапређења туристичке понуде и услуга Туристичка организација Чачка отворила је ове године још један туристичко-информативни центар и продавницу сувенира у центру града.

Своју неповољну страну ова епидемиолошки тешка година посебно је исказала у пословању и раду хотела у већим градовима. Таква ситуација била је и у хотелима у граду Чачку. Ту је, наводе у Туристичкој организацији, забележен пад у оствареном броју долазака и ноћења иностраних, као и туриста из Србије. С тим што се тражња домаћег туристичког тржишта окренула природним лепотама, што је повећало популарност Овчарско-кабларске клисуре и бања у овом крају.

Златибор, најпосећенија планина Србије стигла и до рекорда

Ни тешка година, каква је ова, лидеру туризма Златибору не може да науди. Посета златној планини, упркос пандемији, била је одлична, чему су пресудно допринели богатство туристичке понуде и чињеница да је Златибор благотворна планина, која пружа могућности за активан одмор и уживање у здравој природи. Завршени су и радови на “Голд гондоли”, највећем подухвату туризма регије, пробне вожње су обављене, па ће се први путници ускоро превозити у кабинама ове најдуже панорамске жичаре.

Таква ваздушна бања, погодно место за предах од темпа и брига урбане свакодневице, привукла је и у неповољној години стотине хиљада домаћих гостију. Стигло се, сумирају у Туристичкој организацији Златибор, чак и до рекорда: током летњих месеци Златибор је био најпосећенији планински центар Србије, а Стопића пећину, златиборски споменик природе, од почетка године посетило је више од 100.000 туриста, што је апсолутни рекорд од отварања пећине за посете.

Веома посећени локалитети били су и водопад у Гостиљу, Музеј „Старо село“ у Сирогојну, излетиште Водице, Рибничко језеро, видиковци Обадово брдо и Градина... Велики број посетилаца уживао је у адреналинским активностима Ски-центра “Торник” (вожњи панорамском жичаром, бобу на шинама, тјубингу, мини-голфу, планинском бициклизму). “Ел Пасо сити Златибор”, туристима познат Каубојски град на Водицама, почео је да ради у мају ове године и за кратко време постао препознатљива атракција, са изузетном посећеношћу. Популарни Дино парк са 70.000 посетилаца у јуну, јулу и августу био је једна од најпосећенијих локација на Златибору. Многи су уживали и у породичним садржајима Авантура парка у центру планине.

Ову сезону на Златибору обележила су велика улагања у уређење туристичког центра и нове садржаје. Краљев трг је у потпуности реконструисан, језеро очишћено, модерно осветљено и чистом изворском водом испуњено, а туристичко средиште планине богатије је за нове спортске садржаје, трим стазе и теретане на отвореном који су на располагању свим гостима потпуно бесплатно.

Карактеристика протекле сезоне на Златибору је повећано интересовање за смештај у околним селима, у сеоским домаћинствима и викенд кућама. Ове године продужен је и просечан период боравка туриста на планини: до сада је био три до четири ноћења, ове године од седам до десет ноћења.

Овде је, због епидемиолошке ситуације и забрана окупљања, изостало овогодишње “Златиборско културно лето”, али су неке манифестације ипак организоване. У дворани Културног центра Златибор одржани су Међународни фестивал спортског филма и “Песничке ватре златиборске”, уз придржавање свих безбедносних препорука и без присуства публике.

Кајаком кроз клисуру Ћетиње

Нимало лака година за туризам, а у њој Ужице и околина боље посећени него раније. Такав резултат овогодишње сезоне истичу у Туристичкој организацији Ужица: "Упркос неповољној епидемиолошкој ситуацији на територији града Ужица у току летње туристичке сезоне бележи се пораст броја посетилаца и боља попуњеност туристичких капацитета".

Део планине Таре припада ужичком подручју, а минута летња сезона била је више него успешна за хотелијере на овој планини. У објектима Војне установе "Тара" не крију задовољство посетом и оствареним бројем ноћења. Август је нарочито био успешан, смештајни капацитети на Тари били су и у септембру максимално искоришћени.

У Мокрој Гори је и ове сезоне било изузетно интересовање за вожњу музејско-туристичким возом на "Шарганској осмици". Мада су странци изостали, масовно су се овде возили домаћи путници, у возу с маскама и на дистанци. Тако је "ћира" преко Шаргана, особито током августа, уместо три редовна повремено имао и пет полазака дневно. Добро су били попуњени смештајни капацитети у Музејско-туристичком комплексу "Шарганска осмица", у просеку око 70 одсто. Популарно мокрогорско туристичко насеље "Међавник" са Дрвенградом и Ивером бележило је у летњим месецима попуњеност од преко 80 одсто. А веће интересовање него раније било је за приватне куће и бунгалове у Мокрој Гори и у оближњим Кремнима.

Спелеолошки бисер ужичког краја Потпећка пећина, мада отворена у другој половини маја, забележила је повећање броја посетилаца за 10 одсто у односу на прошлу годину. Посете су углавном биле појединачне. У Туристичкој организацији Ужица изузетно су задовољни бројем посетилаца ове пећине с обзиром да у овој години нису реализоване ђачке екскурзије те да је овај локалитет посетио минималан број организованих

група. Сваки обилазак је организован уз водичку службу и поштовање прописаних мера.

У ужичком туризму ове сезоне посебно атрактивни били су нови садржаји у клисури реке Ћетиње, уз трасу некадашње "ћирине" пруге која је постала популарно шеталиште проглашено 2017. године за другу најлепшу зелену стазу у Европи. Од овог лета туристи и локално становништво могли су овде да уживају у вожњи кајаком мирним делом речног тока и да доживе Ћетињу на потпуно другачији начин. Изнајмљивали су се бицикли и тротинети којима се ишло до Стапарске бање и даље све до језера Врутци. Вожња зип-лајном, у близини Старог града изнад Ћетиње, незабораван је доживљај који ће у годинама које долазе, када се заврши започета реконструкција ужичке тврђаве, представљати праву атракцију. Том обимном обновом Старог града (испод кога је хидроцентрала стара 120 година) враћа му се аутентичан изглед из 18. века, а вредни пажње су и радови на изградњи првог археолошког парка названог "Стапарк" поред Стапарске бање који, кад буде завршен, треба да привуче многе посетиоце.

Туристи су се у сезони интересовали и за локалитете у надлежности Народног музеја Ужице: за Меморијални комплекс "Кадињачу", Јокановића кућу и Народни музеј Ужице, где је укупно забележено преко 10.000 посета (углавном на Кадињачи). Попуњеност смештајних капацитета Коначишта "Град" у Ужицу, којим управља Туристичка организација, кретао се у просеку до 60 одсто.

Прилике нису биле наклоњене одржавању манифестација, али су Ужичани своје ипак успели да организују, уз поштовање мера. Већину ("Лицидерско срце", "Љубав наша је планета", "На пола пута", "Ин вајерс") реализовали су онлајн или уз прописан број посетилаца, задржавши континуитет одржавања

Чари Златара за здрав и активан одмор

Планинска лепотица Златар привукла је многе туристе и у минулој сезони. Прелепа природа са опојним ваздухом и дуге стазе за шетње дуж ове планине показали су се као идеално место за здрав и активан одмор у време епидемије.

Доброј посети погодује што се, уз познате хотеле, овде последњих година подижу и други објекти за смештај гостију, углавном виле са ресторанима чији број се стално повећава. У Туристичкој организацији "Златар" истичу да су то модерни објекти, направљени у планинском стилу, чиме се гостима омогућава близак контакт с природом. Махом су смештени на локацији "Бабића брдо" у близини скијашких терена на Златару. Имају своје ресторани и надмећу се у што бољој припреми локалних специјалитета. Ти ресторани отворени су не само за смештене у овим вилама, него и за транзитне госте.

Велики број ноћења остварен је летос на подручју Туристичке организације "Златар", посебно у шпицу сезоне (јул и август). И то посетом домаћих туриста, јер је странаца (прошле године веома присутних) због глобалног проблема и затворених граница овог пута било у незнатном броју.

С обзиром да у туристичкој тражњи све више долазе до изражаја индивидуални захтеви туриста

(посебна интересовања), шансу у ово време добија туризам на селу. Недовољно развијена сеоска подручја, с традиционалном пољопривредном производњом, постају атрактивна за туристе. Они долазе на село обично у жељи за боравком у очуваној животној средини, у потрази за осећајем слободе, аутентичности и традиције, са жељом за рекреацијом. Тако је у златарском крају у домаћинствима села Акмачићи, Дрмановићи, Радијевићи, Радоиња, Рутоши, Вилови, Вранеш и Јасеново у понуди око 800 кревета различитих категорија. Ту су се протеклог лета одмарали гости из разних градова.

Услед повећаног интересовања туриста за овај вид одмора, у циљу развоја сеоског туризма општине Нова Варош, Туристичка организација "Златар" урадила је категоризацију сеоских домаћинстава на територији општине. Боравак у природи овог краја пружа туристима могућности за шетњу, планинарење, рекреацију, брање шумских плодова и лековитог биља, бављење спортом, ловом, риболовом, а за оне који покажу интересовање и обављање пољопривредних радова. У нововарошким селима може се уживати у специјалитетима као што су хељдовна пита, сир, паприке у павлаци, качамак, јагњетина у кајмаку, уз ракију од домаће шљиве и крушке.

У Добрињу код књаза, на стазе у Тометино поље

У Пожеги, лепој вароши поред четири реке, незаобилазној раскрсници путева који воде ка водећим туристичким центрима регије Западна Србија, ове године је примећен значајан прилив туриста. Како оних у транзиту, тако и оних који су са намером дошли да обиђу пожешки крај.

Посебно интересовање, кажу у Туристичкој организацији Пожега, владало је за спомен-комплекс књаза Милоша Обреновића у Горњој Добрињи, месту рођења једне од најзначајнијих историјских личности Србије. Многи су летос посетили и Музеј железнице у Пожеги. "Посебно бисмо истакли значај обележених пешачких и бициклистичких стаза у Тометином пољу, које су ове године, можда више него претходних, имале своју пуну намену, јер је примећено више групних и индивидуалних коришћења поменутих стаза. То је јасан показатељ да такве треба да урадимо и на осталим локацијама, посебно на овом подручју нетакнуте природе, али и да створимо услове за одморишта и паузе корисника", напомињу у ТО Пожега.

Књажев спомен-комплекс у Горњој Добрињи бисер је туристичке понуде пожешког краја. Састоји се од споменика књазу Милошу, Цркве светих апостола Петра и Павла, звоника, чардака, пространог платоа. Тај локалитет је и у овој сезони било место окупљања туриста из разних крајева наше земље, а у њеној близини постоје и услови за развој бањског туризма: ту је истражена бушотина са снажним приливом минералних вода температуре од 17 до 22 степена.

На подручју Тометиног поља, испод Маљена и Дивчибара, ојачао је сеоски туризам. Ово

је предео препознатљив по раскошним планинским ливадама, боровим шумама и речицама Белој и Црној Каменици. У неколико сеоских домаћинстава примају госте, а у понуди су домаћа храна, типичан смештај и активан одмор на десетинама километара уређених и обележених пешачких и бициклистичких стаза, које су овог лета биле посебно атрактивне за домаће туристе. Тометино поље је у овој сезони омиљена дестинација гостију из Београда и Новог Сада, који су у овом миру пронашли идеално место за одмор далеко од градске вреве и буке.

У пожешком Музеју железнице налази се више од 500 оригиналних експоната узаног колосека. На четири музејска пружна колосека смештено је 10 парних локомотива, 18 теретних и путничких вагона и четири железничка бицикла, све то из давних времена. Најзначајнији експонати су локомотиве "Рама" из 1873., "Милан" из 1882. и "Костолац" из ратне 1916. године.

Место у овом крају изазовно за туристе је и Бања Роге, са базенима лековите воде која лечи многа обољења. Све развијенији је верски туризам у пожешком крају: посетиоци походе Цркву Светог цара Константина и Јелене подигнуту 1833. године, нову Цркву Света три Јерарха, Цркву светог Јована Крститеља која је брвнара саграђена 1705. године, цркву у Прилипцу задужбину кнеза Лазара, те манастир Светог Ђорђа у Годовику. Варош Пожега такође привлачи туристе, не само својим тргом који је 2012. проглашен најлепшим у Србији, већ и реновираним базеном, културним центром, многим излетиштима и занимљивим манифестацијама.

Туристе путеви водили у ивањичка села

“Имајући у виду да је пандемија ковида 19 нанела несагледиве последице туризму на глобалном нивоу, можемо рећи да је домаћи туризам доживео можда своје најбоље тренутке”. То истичу у Туристичкој организацији Ивањице, додајући да је ивањички крај био посећен више него претходних година, нарочито када је у питању смештај у сеоским туристичким домаћинствима, апартманима и кућама у домаћој радиности.

Попуњеност у вилама и апартманима у ивањичким селима била је скоро стопроцентна. Такође, посета хотелима у Катићима и Кушићима је превазишла очекивања. Не може се рећи да је посета хотелима у Ивањици била добра, с тим што се у последње време значајно поправила.

Многим занимљивостима и природним реткостима располаже овај крај. Овде су углавном планински предели, с мирисним просторствима, чистим водама и опојним ваздухом. Ивањичка варош, са изванредним климатским условима, још је пре Другог светског рата почела организовано бављење туризмом, а прва код нас је статус ваздушне бање озваничила 2000. године. Планински бисер Голију Унеско је 2001. прогласио првим резерватом биосфере у нашој земљи, јединственом еколошком зоном.

Те вредности туристи нису заборавили овог лета, с тим што су откривали и локалитете овог краја који претходних годинама нису били толико посећени. Привлачила их је Хаџи Проданова пећина, седам километара удаљена од Ивањице према Гучи, као и адреналинска зип-лајн стаза у близини те пећине. Некима је интересантан био Римски мост у Куманици, давно подигнут на 17. километру од Ивањице према Голији.

Од планина овог краја туристи су походили Мучањ (30 км од Ивањице) и на њему уживали у погледу са видиковца, који је на надморској висини од 1.534 метра. На планини Јавор привлачио их је видиковац “Црквине” у селу Кушићи (25 км од Ивањице). Особеном природном лепотом мамила су атрактивна Голијска језера: Дајићко (Тичар) језеро за које су везане многе легенде и предања (на 1.438 мнв), “Небеска суза” на Округлици која је горско око Голије (1.450 мнв) и Кошанинова језера (900 мнв). Драгуљ Голије су и водопади речице Изубре, са мањим и већим слаповима, брзацима и каскадама, попут каквих природних скулптура.

У Туристичкој организацији Ивањица додају да су за посетиоце ивањичког краја у овој сезони биле атрактивне многобројне обележене пешачке, планинарске и бициклистичке стазе.

Повратак природи косјерићког краја

Туристичка сезона била је у неповољној години, пандемија ковида 19 негативно је утицала на туризам широм света, а из тог лошег родило се и понешто добро: нова шанса за туризам у мањим локалним дестинацијама, превасходно у сеоским подручјима Србије.

То на основу овосезонског искуства истичу у Туристичкој организацији Косјерића: "Склањајући се од пошаста која је најактивнија на местима масовног окупљања људи су, најчешће са својом породицом, почели да беже из градова у руралне просторе, планинске центре, а нарочито у сеоске средине где скоро у потпуности могу да буду изоловани од контаката".

Додају да је у општини Косјерић овог лета било свега десетак категорисаних сеоских туристичких домаћинстава и она су углавном била попуњена. "Али сведоци смо да су села, па и сама варошица Косјерић, била пуни људи који су дошли из градова код својих рођака или својим кућама у којима дуго пре тога нису боравили".

Релативно препознатљиви туристички мотиви овог краја, као што су Таорска врела, били су

изузетно посећени. А посетиоце је привукла и недовољно позната, мало промовисана планина Повлен. Реч је углавном о дневним турама.

"Држећи се подаље од градова, људи су почели да откривају лепоту предела и благодети боравка у природи: активности на отвореном, дружење са породицом, здравији и природнији стил живота и искуство. Чињеница је да би то могао бити тренд и шанса коју не би ваљало пропустити", сматрају у Туристичкој организацији Косјерић.

При томе, сеоски туризам би могао да одигра главну улогу у пружању јединствених природних, културних и социјалних искустава у мирном и чистом сеоском окружењу. Фокус је на породичним путовањима и малом смештају у више локалних дестинација. То, уверени су овде где је сеоски туризам некад био врло развијен, може пуно допринети и одржању сеоских заједница у животу. Захтева улагање у инфраструктуру, маркетинг и регионалну сарадњу, при чему је подршка државе пресудна.

Радознали откривали Височку бању и Водену пећину

Новонастала ситуација ставила је ове године акценат на мање познате дестинације регије Западна Србија, међу њима и на туристичку понуду Ариља. С обзиром на чињеницу да се на ариљској територији налази много више природних него изграђених атрактивности, овај крај је био сигуран избор за домаће туристе, који су били многобројни за разлику од трендова претходних година.

Како сумирају у Туристичком инфо-центру општине Ариље, предност те дестинације ове године је баш у елементима који су били неопходни туристима. Нетакнута природа, чист ваздух, сунце и рекреација били су најпожељнији избор за задовољење туристичких потреба у смислу јачања имунитета и поштовања препоручених мера у време трајања пандемије.

“Наши овогодишњи гости претежно су били туристи који су већ обишли најпознатије дестинације Западне Србије, па су радознано откривали остала места надокхват руке”, истичу у туризму ариљског краја.

Височка бања, Водена пећина и река Велики Рзав били су најчешћи избор у овдашњој туристичкој понуди. Височка бања и Водена пећина забележиле су већу посету него претходних година. Ова два локалитета посетили су бројни домаћи туристи и мањи број страних, углавном из република бивше Југославије.

Плаже на реци Велики Рзав, једној од најчистијих у Србији, због саме лепоте реке и окружења, али и бројних садржаја, биле су најпосећенији локалитет у ариљској општини у протеклој летњој сезони.

Такође, у смештајним капацитетима овог краја остварен је значајан број ноћења, што је подстакло и повећање броја нових категоризација. Већина смештајних капацитета окружена је предивном природом уз саме рзавске плаже, као и нешто удаљеније на периферији града, ушушкане у природном амбијенту за истински одмор и уживање.

“Српски Тибет” нови туристички производ

Када сагледају овогодишњу посећеност туристичким дестинацијама на територији општине Сјеница, занимљивом и садржајима богатом подручју, у овдашњој Туристичкој организацији ипак су задовољни резултатима сезоне у неповољној години:

“Туристичку сезону у 2020. години започели смо под називом “Непролазна магија Сјеничко-пештерске висоравни”. Али била је ово година у којој је пандемија корона вируса свима направила велике проблеме. Туристичка организација Сјеница је уз велике напоре и рад на терену прихватила и организовала дочек великог броја домаћих туриста”.

Овде истичу да су велики број посета домаћих туриста привукли специјални резервати природе “Увац” и “Пештерско поље”.

“У оквиру посете СРП “Увац” туристи су највише били одушевљени Сјеничким језером, меандрима Увца и видиковцима Молитва и Велики врх. Ту су могли да виде и осете нетакнуту природу Сјеничко-пештерске висоравни. Посете резервату биле су организоване од пешачких тура до вожње чамцима”.

Специјални резерват природе “Пештерско поље” нови је туристички производ овог краја за 2020. годину. “Простире се на једној од највећих висоравни у Европи, а љубитељи нетакнуте природе зову га још “Српским Тибетом”. Локалитети у оквиру резервата које су највише одушевиле туристе су планина Тројан, извор Ђурђевица, највеће хранилиште белоглавог супа у Европи, Пештерско језеро и пештерски катун”, наводе у ТО Сјеница.

Један нови вид туризма, циклотуризам, доживео је овде експанзију у овогодишњој сезони. Реч је о бициклистичком туризму који је све популарнији, према жељама и потребама савременог туристе за новом врстом одмора: физички активном, едукативном, авантуристичком. Стога сада до резервата “Пештерско поље” води нова бициклистичка рута обележена сигнализацијом. Повезана је са свим градовима из окружења: Новим Пазаром, Ивањицом, Новом Вароши и Тутином.

Туристи који су ове године посетили наше туристичке дестинације доживели су и осетили “Непролазну магију Сјеничко-пештерске висоравни”, поручују из Туристичке организације Сјеница.

Манастир Милешева и пријеполска села најпосећенији

Пријеполски крај је веома погодно подручје за туристичке посете. Ко није чуо за вековне лепоте манастира Милешева и Белог анђела, слапове реке Сопотнице, чари Камене Горе са Светибором старим четири stoleћа, кањон реке Милешевке и средњовековни град Милешевац, знаменитости Пријеполја Сахат кулу, Ибрахим пашину џамију и чувени музеј, рафтинг на Лиму... Туристи у овај крај деценијама радо долазе, с тим што је година пандемије пореметила све, па и уобичајене туристичке токове.

Ипак, у Туристичкој организацији Пријеполје нису незадовољни овосезонском посетом: "За протеклу туристичку сезону на територији општине Пријеполје, с обзиром на околности изазване епидемијом ковида 19, може се рећи да је била успешна. Што се тиче посећености, примат је и ове године имао манастир Милешева. Истина, број посетилаца у односу на претходну годину био је мањи из два разлога: што није било ђачких ескурзија и што су током већег дела

сезоне границе биле затворене, а најбројнији посетиоци у манастиру су транзитни туристи који иду према Црногорском приморју".

Међутим, наглашавају у ТО Пријеполје, ове године су друге дестинације дошле до изражаја и смештајни капацитети у њима били максимално попуњени, па се у сеоским туристичким домаћинствима и домаћој радиности тражио кревет више.

"Ту се пре свега мисли на Камену Гору, Сопотницу, Јабуку, Милошев До. Нетакнута природа, чист ваздух, домаћа храна били су више него довољни разлози да породице из великих градова (Београд, Нови Сад, Суботица) изолованост и мир у време пандемије пронађу у неком од пријеполских села".

Томе се додаје да је овогодишња рафтинг сезона била изузетно успешна и може се мерити са најуспешнијим у дугој традицији рафтинга на Лиму.

Неодољива привлачност драгачевских села

Кад се помене Драгачево, прве асоцијације су труба и неодољива привлачност живописних села где се чувају обичаји и традиција. Ове године пандемија корона вируса онемогућила је одржавање Сабора трубача у Гучи, али труба и сабор и даље живе као симболи целог краја. А села, и туризам у њима, доживела су замах у овој неповољној години.

У Туристичкој организацији "Драгачево" наводе да је ова сезона у драгачевском крају протекла у знаку експанзије сеоског туризма:

"Објекти који су своје капацитете адаптирали за потребе боравка на селу забележили су потпуну попуњеност у периоду од јуна до октобра. Гости су долазили не само са намером да бораве на селу и осете драг сеоског живота, већ и да упознају бројне туристичке атракције на овом подручју".

Међу најпопуларнијим и најпосећенијим локалитетима у Драгачеву нашли су се Бањски поток и језеро у Вучковици. Епидемиолошка ситуација утицала је да се туристи упуте на још увек неистражене дестинације и упознају многобројне природне и антропогене вредности у окружењу.

"Једна заиста лепа вест за љубитеље бициклизма је што на овом подручју недавно постоји бициклистичка сигнализација, тако да наши гости врло једноставно могу доћи до жељених локација. До краја године Туристичка организација "Драгачево" завршава и обележавање пешачке стазе у Гучи, тако да ће гостима на располагању бити и шетње кроз нетакнуте природне пределе, као и неколико видиковаца са живописним погледом", најављују из ТО "Драгачево".

 Д. Туцовића 52, 31000 Ужице
 +381 (0)31 500 155
 tozapadnasrbija@mts.rs
 www.westserbia.org

